

kulturně znevýhodněným žákům porozumět, jak mohou stereotypy a předsudky ovlivňovat jejich postoje a názory a způsobilost využívat učební materiály a pomůcky, které jsou adekvátní věku a schopnostem sociokulturně znevýhodněných žáků. V poslední zmiňované oblasti (využití učebních pomůcek a materiálů) byl zjištěn výraznější rozdíl mezi učiteli ve školách ve vyloučených lokalitách a srovnávacích školách – tuto způsobilost by ve větší míře uvítali učitelé pracující ve školách ve vyloučených lokalitách.

Tabulka 8

Plánování a hodnocení (podíl učitelů v %)

Způsobilosti	Vyl. lok.	Srov. šk.
Pomáhat žákům osvojit si schopnost sebehodnocení.	55,0	50,3
Brát v potaz individuální osobnost sociokulturně znevýhodněného dítěte a rozvíjet jeho potenciál.	51,4	54,7
Plánovat a realizovat obměnu činností s cílem udržení zájmu sociokulturně znevýhodněných žáků.	37,1	19,6
Vytvářet dostatečný prostor pro výběr činností, které jsou iniciované samotnými žáky.	35,7	27,4
Vyměňovat si informace o pokroku a zájmech sociokulturně znevýhodněných dětí s jejich rodinnými příslušníky.	32,1	29,6
Do procesu plánování aktivit pro sociokulturně znevýhodněné žáky zapojit další odborníky.	27,9	31,3
Plánovat výchovně-vzdělávací činnosti vycházející ze zájmů sociokulturně znevýhodněných žáků.	24,3	20,7
Při hodnocení sociokulturně znevýhodněných žáků se vyhýbat předsudkům, stereotypům a diskriminaci.	18,6	44,1
Využívat způsoby hodnocení, které respektují kulturní specifika sociokulturně znevýhodněných žáků.	14,3	20,7

V rámci plánování a hodnocení by vyučující potřebovali v největší míře rozvíjet způsobilost pomáhat žákům osvojit si schopnost sebehodnocení a způsobilost brát v potaz individuální osobnost sociokulturně znevýhodněného žáka a rozvíjet jeho potenciál. Největší rozdíly mezi učiteli ve vyloučených lokalitách a srovnávacích školách byly v oblasti plánování a realizace obměny činností s cílem udržet zájem sociokulturně znevýhodněných žáků (častěji by tuto způsobilost uvítali učitelé ve vyloučených lokalitách) a z hlediska způsobilosti vyhýbat se při hodnocení sociokulturně znevýhodněných žáků předsudkům, stereotypům a diskriminaci (ve větší míře by potřebovali učitelé srovnávacích škol).

Tabulka 9

Vyučovací strategie (podíl učitelů v %)

Způsobilosti	Vyl. lok.	Srov. šk.
Zapojit rodinu žáků do výchovně-vzdělávacího procesu.	69,1	63,7
Podporovat aktivní učení se u sociokulturně znevýhodněných žáků.	59,0	69,3
U sociokulturně znevýhodněných dětí rozvíjet samostatnost.	43,9	34,1
Podporovat rozvoj komunikačních kompetencí u sociokulturně znevýhodněných žáků.	38,8	48,6
Posouvat vyučování za hranice třídy a podněcovat u žáků zvědavost.	32,4	27,9
Integrovat osobní zkušenosti sociokulturně znevýhodněných žáků tak, aby dokázali vnímat vzájemné vztahy mezi osvojovanými pojmy a každodenními zkušenostmi.	31,7	30,7
Využívat informační a komunikační technologie podporující individuální rozvoj sociokulturně znevýhodněných žáků.	12,2	14,5
Využívat kompetencí, které si sociokulturně znevýhodnění žáci osvojili v rodině jako základu jejich dalšího rozvoje.	10,1	10,1

Při hodnocení potřeb v oblasti vyučovacích strategií uváděli učitelé nejčastěji potřebu schopnosti zapojit rodinu do výchovně-vzdělávacího procesu a schopnosti podporovat aktivní učení se u sociokulturně znevýhodněných žáků (v této oblasti vyjádřili ve větší míře tuto potřebu učitelé ve srovnávacích školách).